

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของ
ผู้บริหารกับสมรรถนะหลักของครู ในโรงเรียนขยายโอกาส
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี
เขต 1

The study of the relationship between executive
behavioral leadership and core competencies of
teachers in school expanding opportunities under
the office of Pathum Thani primary educational
service area 1.

นิริรัตน์ เทียรบุญเลิศรัตน์

* ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

ดร.มีนมาส พรานป่า

* วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

ผศ.ดร.เสวีวัน เจนเขว้า

* วิทยาลัยนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

Nitirat Theanboonleadrat

* Master of Education Program in Educational Administration,
College of Teacher Education, Phranakhon Rajabhat University.

Dr.Meanmas Pranpa

* College of Teacher Education, Phranakhon Rajabhat University.

Asst.Prof.Dr.Sawien Jenkwao

* College of Innovative Education, Saint John's University

ข้อมูลบทความ

* รับบทความ 29 มีนาคม 2565

* แก้ไข 5 พฤษภาคม 2565

* ตอบรับบทความ 18 พฤษภาคม 2565

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนขยายโอกาส 2) ศึกษา ระดับสมรรถนะหลักของครู ในโรงเรียนขยายโอกาส 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะหลักของครู ในโรงเรียนขยายโอกาส ในโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ประชากร ได้แก่ ข้าราชการครู ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 852 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 272 คน โดยคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยสูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) และแบ่งสัดส่วนด้วยการเทียบบัญญัติไตรยางศ์ เพื่อกำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารกับสมรรถนะหลักของครู ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น 0.978 และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ระดับสมรรถนะหลักของครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะหลักของครู พบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยรวมเท่ากับ .482

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรม
สมรรถนะหลักของครู
ผู้บริหาร
โรงเรียนขยายโอกาส

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารกับสมรรถนะหลักของครู
ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

Abstract

The purposes of this research were to: 1) study the executive behavioral leadership of school administrators 2) find out the performance of teachers 3) investigate the relationship between executive behavioral leadership of school administrators and the performance of teachers in school expanding opportunities 4) propose the development guideline for relationship between executive behavioral leadership and teacher performance in school expanding opportunities under the office of Pathum Thani Primary Educational Service Area 1. The population consisted of 852 government teachers and the 272 samples. The sample size was calculated using Taro Yamane's formula and divided the proportions by comparing the trio formula to define a sample by simple random. The research instrument was a questionnaire of the relationship between executive behavioral leadership and core competencies of teachers in school expanding opportunities under the office of Pathum Thani primary educational service area 1. The research tools were the questionnaire with reliability of 0.978 and structured interviewed form. Data was statistically analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson's product moment correlation coefficient.

The research results were found that: 1) the mean level of executive behavioral leadership was high wholly, 2) the mean level of teacher performance was high wholly, 3) the relationship of executive behavioral leadership and teacher performance was moderate and positive ($r = .482^{**}$) at a .01 level of significance.

Keywords: the executive behavioral leadership,
core competencies of teachers
executive
school expanding opportunities

บทนำ

การพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าได้นั้น สิ่งสำคัญก็คือ การพัฒนาการศึกษา ดังเห็นได้จาก พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 การจัดการศึกษาจึงจำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้การบริหารจัดการสถานศึกษาประสบความสำเร็จ ผู้บริหารที่อยู่ในฐานะผู้นำจึงต้องมีบทบาทในการนำทางให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา และพยายามดึงเอาความสามารถของผู้ใต้บังคับบัญชามารวมการเข้ากับจุดประสงค์ขององค์กร ความเป็นผู้นำจึงเป็นคุณลักษณะที่สำคัญยิ่งของผู้บริหาร ถือเป็นกระบวนการทำงานร่วมกับบุคคลอื่นเพื่อให้สัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมาย ถ้าผู้บริหารปราศจากความสามารถในการที่จะเป็นผู้นำแล้ว ผู้บริหารก็ไม่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพแน่นอน ดังนั้นภาวะผู้นำจึงเป็นสิ่งจำเป็นในการบริหารงาน (เอ็องอูมา โยสาจันทร์, 2558:1) ซึ่งประกอบด้วยหลายองค์ประกอบ ไม่ว่าจะเป็นการให้ความไว้วางใจและเชื่อมั่น ความพอใจของคนในองค์กร รวมถึงการสื่อความหมายที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้นำที่ดีจะต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ เพื่อให้การทำงานเป็นไปด้วยความราบรื่นเรียบร้อย ถูกต้อง ครบถ้วน เป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางว่า ผู้บริหารองค์กรเป็นผู้ที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จและความล้มเหลวขององค์กร ซึ่งองค์กรใดมีผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำที่ดี มีความสามารถ ย่อมจะนำองค์กรสู่ผลสำเร็จตามเป้าหมายได้ ในทางตรงกันข้าม หากองค์กรใดมีผู้บริหารที่ด้อยคุณภาพ ก็ย่อมทำลายขวัญและกำลังใจของผู้ใต้บังคับบัญชา อันจะนำไปสู่ผลผลิตที่ต่ำลง และผลการดำเนินงานที่ล้มเหลว (อรพรรณ เทียนคันฉัตร, 2560:1)

นอกจากภาวะผู้นำแล้ว ก็ยังต้องอาศัยสมรรถนะ ซึ่งแนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะหรือขีดความสามารถในการทำงาน มีประโยชน์อย่างมากต่อการบริหารทรัพยากรบุคคล ทั้งนี้เพราะสมรรถนะเป็นสิ่งที่ช่วยพัฒนาศักยภาพของคนในองค์กรให้ทำงานหรือผลิตผลงานที่องค์กรต้องการ และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สมรรถนะจึงเป็นเครื่องมือที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการระบบบริหารงานบุคลากรในองค์กรได้เป็นอย่างดี แน่แน่นอนว่าครูและบุคลากรทางการศึกษาเองก็จำเป็นต้องมีสมรรถนะในการปฏิบัติงานที่ดีเช่นกัน ดังเห็นได้จากการประเมินสมรรถนะครู ตามที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้กล่าวถึง ทิศทางของการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการได้มีการกำหนดให้มีระบบการพัฒนาที่เน้นสมรรถนะ โดยมีการกำหนดหลักเกณฑ์และเครื่องมือต่างๆ โดยนำไปเชื่อมโยงกับกระบวนการเลื่อนวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉัตรชัย หวังมีจิม, 2560:47)

ดังนั้น เพื่อให้องค์กรสามารถบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ จึงจำเป็นที่ผู้บริหารจะต้องมีภาวะผู้นำที่ดี และต้องทราบว่าบุคลากรมีประสิทธิภาพและศักยภาพในการปฏิบัติงาน ซึ่งสามารถวัดได้จากสมรรถนะในการปฏิบัติของแต่ละบุคคล เนื่องจากสมรรถนะในการปฏิบัติงานเป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นถึงผลการดำเนินงานของแต่ละบุคคล ในปัจจุบันได้มีการให้ความสำคัญกับสมรรถนะครูเป็นอย่างมาก ดังจะเห็นได้จากการกำหนดกลยุทธ์พัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีนโยบาย และกำหนดจุดเน้นที่ต้องการให้ครูได้รับการพัฒนาองค์ความรู้และทักษะในการสื่อสาร มีสมรรถนะในการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และมีแนวทางที่จะส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้พัฒนาตนเองตามความต้องการ

จากความสำคัญและเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารกับสมรรถนะหลักของครู ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ซึ่งหากผู้บริหารมีภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมที่ดีก็必将ส่งผลให้ครูมีสมรรถนะที่ดีขึ้นตามไปด้วย โดยการศึกษาในครั้งนี้สามารถนำมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาพฤติกรรมความเป็นผู้นำของผู้บริหาร เสริมสร้างและรักษาสมรรถนะหลักของครู อันจะส่งผลให้การจัดการศึกษาประสบผลสำเร็จ บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ยังทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสมรรถนะหลักของครู และประสิทธิผลของสถานศึกษา เป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะหลักของครูได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารกับสมรรถนะหลักของครู ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์การวิจัยดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1
2. เพื่อศึกษาสมรรถนะหลักของครู ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะหลักของครู ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารกับสมรรถนะหลักของครู
ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

สมมติฐานการวิจัย

ภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับ
สมรรถนะหลักของครู ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ปทุมธานี เขต 1

กรอบแนวคิดในการวิจัย

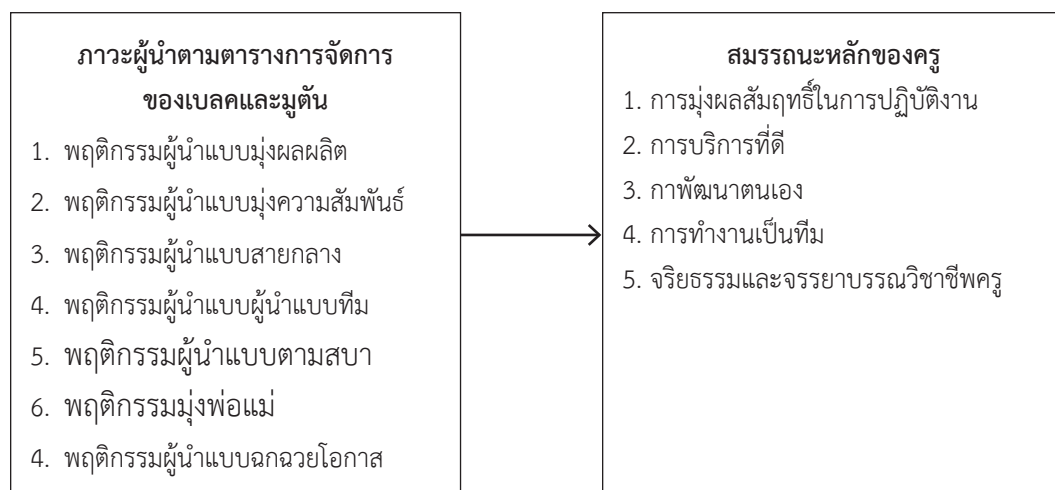
การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อสมรรถนะ
หลักของครู ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต
1 ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัยดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ตามตารางการจัดการของของเบลค
และมูตัน (พรสวัสดิ์ ศิริศาสนันท์, 2555:37-40) โดยแบ่งพฤติกรรมผู้นำเป็น 7 แบบ ดังนี้
1) พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งผลผลิต 2) พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งความสัมพันธ์ 3) พฤติกรรมผู้นำแบบ
สายกลาง 4) พฤติกรรมผู้นำแบบผู้นำแบบทีม 5) พฤติกรรมผู้นำแบบตามสบาย 6) พฤติกรรม
มุ่งพ่อแม่ 7) พฤติกรรมผู้นำแบบฉกฉวยโอกาส

2. สมรรถนะหลักของครู (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558:25) ภาย
ใต้ข้อประกอบสมรรถนะหลัก 5 ด้าน ดังนี้ 1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน 2) การบริการ
ที่ดี 3) การพัฒนาตนเอง 4) การทำงานเป็นทีม 5) จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารกับสมรรถนะหลักของครู ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารกับสมรรถนะหลักของครู ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ในครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

1. ตอนที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารกับสมรรถนะหลักของครู ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

1.1 ประชากร ได้แก่ ข้าราชการครู ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 28 โรงเรียน จำนวน 852 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครู ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 272 คน จาก 28 โรงเรียน ด้วยสูตรของ ทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973:887, อ้างถึงใน ภัทธานิชช์ เหมาะะทอง, วณิดา ทองโคตร และ สุพรรณิ อึ้งปัญสทวงศ์, 2560:2) และกำหนดสัดส่วนด้วยการเทียบบัญญัติไตรยางศ์ เพื่อกำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มอย่างง่าย

2. ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารกับสมรรถนะหลักของครู ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 8 คน โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้ให้ข้อมูลดังนี้คือ

2.1 เป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา

2.2 เป็นผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส หรือมีประสบการณ์การบริหารโรงเรียนขยายโอกาส

2.3 สถานศึกษาที่สังกัด เคยได้รับรางวัลในระดับเขตพื้นที่การศึกษา

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารกับสมรรถนะหลักของครู
ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารกับสมรรถนะหลักของครู ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 สามารถแบ่งได้ดังนี้คือ

1. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารกับสมรรถนะหลักของครู ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ได้แก่ แบบสอบถาม ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารกับสมรรถนะหลักของครู ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยจำแนกออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลสถานภาพทั่วไป ได้แก่ เพศ ประสบการณ์ในการทำงาน และสถานศึกษา ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะเป็นคำถามปลายปิด (Closed-end question) แบบตรวจสอบรายการ (Checklist) โดยผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ที่ได้จากการสังเคราะห์ แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ที่รูปแบบภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรม 7 แบบ ประกอบด้วย 1) พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งผลผลิต 2) พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งความสัมพันธ์ 3) พฤติกรรมผู้นำแบบสายกลาง 4) พฤติกรรมผู้นำแบบทีม 5) พฤติกรรมผู้นำแบบตามสบาย 6) พฤติกรรมผู้นำแบบพ่อแม่ และ 7) พฤติกรรมผู้นำแบบฉกฉวยโอกาส เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีทั้งหมด 51 ข้อ แบ่งเป็น 7 ข้อใหญ่ตามพฤติกรรมผู้นำเชิงพฤติกรรม โดยแบ่งออกได้ดังนี้ 1) พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งผลผลิต จำนวน 8 ข้อ 2) พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งความสัมพันธ์ จำนวน 8 ข้อ 3) พฤติกรรมผู้นำแบบสายกลาง จำนวน 9 ข้อ 4) พฤติกรรมผู้นำแบบทีม จำนวน 8 ข้อ 5) พฤติกรรมผู้นำแบบตามสบาย จำนวน 7 ข้อ 6) พฤติกรรมผู้นำแบบพ่อแม่ จำนวน 8 ข้อ และ 7) พฤติกรรมผู้นำแบบฉกฉวยโอกาส จำนวน 3 ข้อ (พรสวัสดิ์ ศิริศาสนันท์, 2555:37-40) ซึ่งการให้คะแนนตามรายการประเมินระดับความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรม ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ค่าน้ำหนักของการประเมินไว้ 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert, 1976:247) โดยกำหนดน้ำหนักของการประเมินไว้ ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมในระดับมาก
- 3 หมายถึง ระดับความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ระดับความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะหลักของครู ภายใต้องค์ประกอบสมรรถนะหลัก 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน 2) การบริการที่ดี 3) การพัฒนาตนเอง 4) การทำงานเป็นทีม และ 5) จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีทั้งหมด 41 ข้อ แบ่งเป็น 5 ข้อใหญ่ตามสมรรถนะหลักของครู โดยแบ่งออกได้ดังนี้ 1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน จำนวน 9 ข้อ 2) การบริการที่ดี จำนวน 7 ข้อ 3) การพัฒนาตนเอง จำนวน 7 ข้อ 4) การทำงานเป็นทีม จำนวน 8 ข้อ และ 5) จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู จำนวน 10 ข้อ (คู่มือการประเมินสมรรถนะครู สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558 : 40) ซึ่งการให้คะแนนตามรายการประเมิน ระดับการปฏิบัติงานของครู ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ค่าน้ำหนักของการประเมินไว้ 5 ระดับตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert, 1976, p. 247) โดยกำหนดน้ำหนักของการประเมินไว้ ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับสมรรถนะของครูในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับสมรรถนะของครูในระดับมาก
- 3 หมายถึง ระดับสมรรถนะของครูในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับสมรรถนะของครูในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ระดับสมรรถนะของครูในระดับน้อยที่สุด

2. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถาม ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารกับสมรรถนะหลักของครู ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 มีขั้นตอนดังนี้

- 1) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาดำรง เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย
- 2) ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามกรอบแนวคิดที่กำหนด ประกอบด้วย ข้อมูลสถานภาพทั่วไป, ภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรม และสมรรถนะการปฏิบัติงานของครู

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารกับสมรรถนะหลักของครู
ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

3) นำเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ขอคำแนะนำและตรวจสอบความเที่ยงตรงของข้อคำถามจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบเชิงเนื้อหา (Content Validity) ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of item Objective Congruence : IOC) โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (IOC) อยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 แสดงให้เห็นว่าข้อคำถามสามารถนำไปทดลองใช้งานได้

4) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (try out) เพื่อตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัย โดยทดลองใช้กับข้าราชการครู โรงเรียนวัดลาดสนุ่น จำนวน 30 คน และนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.978

5) นำแบบสอบถามมาปรับปรุง ตรวจสอบ และเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารกับสมรรถนะหลักของครู ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 หลังจากที่ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ได้นำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ โดยแบ่งเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. แบบสอบถาม ระดับภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารกับสมรรถนะหลักของครู ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลสถานภาพทั่วไป โดยนำผลที่ได้จากการทำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าความถี่ ร้อยละ และสรุปผลที่ได้จากแบบสอบถามในรูปแบบความเรียง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การประเมินไว้ 5 ระดับ และนำผลที่ได้มาวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะหลักของครู ภายใต้องค์ประกอบสมรรถนะหลัก 5 ด้าน แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การประเมินไว้ 5 ระดับ และนำผลที่ได้มาวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ออกเป็นช่วงดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก

2.51-3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย

1.00-1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

2. วิเคราะห์การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารกับสมรรถนะหลักของครู โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2550:314) สามารถแปลความหมายของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ออกเป็นช่วงดังนี้

0.90 ขึ้นไป หมายถึง มีความความสัมพันธ์ระดับสูงมาก

0.70 - 0.89 หมายถึง มีความความสัมพันธ์ระดับสูง

0.30 - 0.69 หมายถึง มีความความสัมพันธ์ระดับปานกลาง

ต่ำกว่า 0.30 หมายถึง มีความความสัมพันธ์ระดับต่ำ

เท่ากับ 0.00 หมายถึง ไม่มีความความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง

ผลการวิจัย

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารกับสมรรถนะหลักของครู ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ส่วนด้านประสบการณ์การทำงาน ช่วง 1 - 5 ปี มากที่สุด รองลงมา คือ มากกว่า 10 ปี และ 6 - 10 ปี ตามลำดับ โดยผู้วิจัยได้รวบรวมเก็บแบบสอบถามกลับคืนมาครบถ้วนทั้งหมดรวมทั้งสิ้น 272 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

2. ระดับภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารกับสมรรถนะหลักของครู
ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

การปฏิบัติตามคุณธรรมความบริสุทธิ์	ระดับภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา			อันดับ
	($\bar{X}$)	(S.D.)	แปลผล	
1. พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งผลผลิต	4.32	0.55	มาก	1
2. พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งความสัมพันธ์	4.26	0.77	มาก	3
3. พฤติกรรมผู้นำแบบสายกลาง	4.27	0.72	มาก	2
4. พฤติกรรมผู้นำแบบทีม	4.25	0.75	มาก	4
5. พฤติกรรมผู้นำแบบตามสบาย	3.27	1.16	ปานกลาง	6
6. พฤติกรรมผู้นำแบบพ่อแม่	4.22	0.75	มาก	5
7. พฤติกรรมผู้นำแบบฉกฉวยโอกาส	2.95	1.44	ปานกลาง	7
รวม	3.93	0.53	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 มีระดับภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าพฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งผลผลิต พฤติกรรมผู้นำแบบสายกลาง พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งความสัมพันธ์ พฤติกรรมผู้นำแบบทีม พฤติกรรมผู้นำแบบพ่อแม่ อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือพฤติกรรมผู้นำแบบตามสบาย และพฤติกรรมผู้นำแบบฉกฉวยโอกาสอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

3. ระดับสมรรถนะหลักของครู ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับสมรรถนะหลักของครู ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

สมรรถนะหลักของครู	ระดับสมรรถนะหลักของครู			อันดับ
	($\bar{X}$)	(S.D.)	แปลผล	
1. สมรรถนะการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน	4.34	0.53	มาก	5
2. สมรรถนะการบริการที่ดี	4.42	0.62	มาก	2
3. สมรรถนะการพัฒนาตนเอง	4.42	0.52	มาก	3
4. สมรรถนะการทำงานเป็นทีม	4.41	0.58	มาก	4
5. สมรรถนะจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู	4.52	0.64	มากที่สุด	1
รวม	4.42	0.53	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่าข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 มีระดับสมรรถนะหลักของครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าสมรรถนะจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครูอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือสมรรถนะการบริการที่ดี สมรรถนะการพัฒนาตนเอง สมรรถนะการทำงานเป็นทีม และสมรรถนะการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

4. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารกับสมรรถนะหลักของครู
ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับ
สมรรถนะหลักของครู ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ปทุมธานี เขต 1

ภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้ บริหารสถานศึกษา	สมรรถนะหลักของครู					
	ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ในการปฏิบัติงาน (Y1)	ด้านการบริการที่ดี	ด้านอำนาจอิทธิพลของ ผู้บริหารโรงเรียน (Y3)	ด้านการสนับสนุน ทรัพยากร (Y4)	ด้านการอยู่ร่วมกันของ ครู (Y5)	ด้านการมุ่งเน้นวิชาการ (Y6)
พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งผลผลิต (X1)	.705**	.568**	.704**	.620**	.591**	.686**
พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งความสัมพันธ์ (X2)	.640**	.453**	.669**	.486**	.457**	.578**
พฤติกรรมผู้นำแบบสายกลาง(X3)	.648**	.430**	.625**	.468**	.421**	.553**
พฤติกรรมผู้นำแบบทีม (X4)	.640**	.402**	.603**	.447**	.391**	.529**
พฤติกรรมผู้นำแบบตามสบาย (X5)	- .040	- .014	- .024	- .065	- .112*	- .057
พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งพ่อแม่ (X6)	.699**	.563**	.668**	.530**	.559**	.649**
พฤติกรรมผู้นำแบบถกฉวยโอกาส (X7)	- .111*	- .115*	- .180**	- .155**	- .239**	- .175**
ผลรวม (Xtot)	.578**	.408**	.544**	.401**	.329**	.482**

มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถาน
ศึกษา (Xtot) กับสมรรถนะหลักของครู (Ytot) ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยรวมพบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปาน
กลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยรวมเท่ากับ .482
ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารกับสมรรถนะหลักของครู ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานของการวิจัย ซึ่งผลของการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับภาวะผู้นำทางการศึกษาจากมากไปหาน้อยพบว่าพฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งผลผลิตมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือพฤติกรรมผู้นำแบบสายกลาง พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งความสัมพันธ์ พฤติกรรมผู้นำแบบทิม พฤติกรรมผู้นำแบบพ่อแม่ พฤติกรรมผู้นำแบบตามสบาย และพฤติกรรมผู้นำแบบฉกฉวยโอกาสตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารต้องการผลการปฏิบัติงานที่ดีในการดำเนินงานและกิจกรรมต่างๆ จึงมักกำหนดจุดประสงค์ เป้าหมายที่ชัดเจนในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสาคร มาลาสิงห์ (2564) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมกับประสิทธิผลของการบริหารโรงเรียนจำอากาศ กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ กองทัพอากาศ ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนจำอากาศ กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ยกเว้นพฤติกรรมผู้นำแบบตามสบายมีผลอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของนารินทิพย์ สิงห์ออย (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่องศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับการจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 1 โดยรวมอยู่ระดับมาก

2. สมรรถนะหลักของครูในโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับภาวะผู้นำทางการศึกษาจากมากไปหาน้อยพบว่าสมรรถนะจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครูอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือสมรรถนะการบริการที่ดี สมรรถนะการพัฒนาตนเอง สมรรถนะการทำงานเป็นทีม และสมรรถนะการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะข้าราชการครูมีความคิดเห็นว่าหากครูมีจรรยาบรรณวิชาชีพครูที่ดีแล้วก็จะส่งผลดีต่อการปฏิบัติงานในด้านต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกมลมาลย์ ไชยศิริธัญญา (2559) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารกับสมรรถนะหลักของครู
ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

ผู้บริหารที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะหลักของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของปิยนุช แสงนาค (2559) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องสมรรถนะที่พึงประสงค์สำหรับครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่าสมรรถนะที่พึงประสงค์สำหรับครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยรวมเท่ากับ .482 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์รายด้านระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะหลักของครู ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งผลผลิต พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งพ่อแม่ พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งความสัมพันธ์ พฤติกรรมผู้นำแบบสายกลาง และพฤติกรรมผู้นำแบบทีมกับสมรรถนะหลักของครูมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางถึงในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนพฤติกรรมผู้นำแบบตามสบายและพฤติกรรมผู้นำแบบฉกฉวยโอกาสไม่มีความความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับสมรรถนะหลักของครู แสดงให้เห็นว่าภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครู ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำที่ดีจะส่งผลให้การปฏิบัติงานของครูดีขึ้น ซึ่งภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมแต่ละแบบก็มีลักษณะที่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ต่างกันออกไป ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดเป้าหมาย วางแผนการปฏิบัติงาน การมอบหมายงานให้เหมาะสมกับความสามารถของแต่ละบุคคล การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งต่างๆ ความมีเมตตา เห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน รวมถึงการทำงานร่วมกันที่ดี สิ่งเหล่านี้ส่งผลให้การปฏิบัติงานของครูดีขึ้น แต่หากผู้บริหารไม่มีการติดตามผลการปฏิบัติงานหรือปล่อยปละละเลย ไม่มีการกำหนดเป้าหมายหรือคิดถึงแต่ตนเองเป็นหลัก ไม่เห็นใจ ไม่เมตตาแก่ผู้อื่น ก็จะส่งผลให้การปฏิบัติงานของครูไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร และยังส่งผลต่อตัวผู้เรียนและสถานศึกษาตามไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงาน

วิจัยของนารินทิพย์ สิงห์ฮอย (2563) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับการจงใจในการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับการจงใจในการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r_{xy}) .639 และสอดคล้องกับงานวิจัยของกมลมาลย์ ไชยศิริธัญญา (2559) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 พบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารทุกด้านส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยสามารถร่วมกันทำนายสมรรถนะหลักของครูในภาพรวมได้ร้อยละ 81.6

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารกับสมรรถนะหลักของครู ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. จากการศึกษาพบว่า พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะหลักของครูมีความสัมพันธ์กัน ดังนั้นผู้บริหารจึงควรมีแนวทาง ดังนี้
 - 1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการกำหนดเป้าหมาย จุดประสงค์ที่ชัดเจน
 - 1.2 ผู้บริหารสถานศึกษามีการมอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบให้สอดคล้องกับความสามารถของตัวบุคคล และให้อิสระกับผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเต็มที่ ในการตัดสินใจแก้ปัญหา
 - 1.3 ผู้บริหารสถานศึกษามีการนิเทศติดตาม และผลักดันให้ครูและบุคลากรพัฒนาตนเอง พัฒนาผู้เรียนอยู่เสมอ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของผู้บริหารและครูซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและสมรรถนะการปฏิบัติงานของครู เช่น การสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน เป็นต้น หรือการเสริมสร้างภาวะผู้นำให้แก่ครู เพื่อพัฒนาศักยภาพของครู

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารกับสมรรถนะหลักของครู
ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

2. ควรมีการศึกษาสภาพปัญหาภาวะผู้นำทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

3. ควรศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะการ
ปฏิบัติงานของครู จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา เพื่อเพิ่มสมรรถนะหลักของครูให้ดีขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กมลมาลย์ ไชยศิริธัญญา. (2559). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อสมรรถนะ
หลักของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2.
Veridian EJournal, 9(2), 1510-1525.

ฉัตรชัย หวังมีจมี. (2560). สมรรถนะของครูไทยในศตวรรษที่ 21 : ปรับการเรียน เปลี่ยน
สมรรถนะ. วารสารสถาบันเสริมศึกษาและทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
12(2), 47-63.

ชูศรี วงษ์รัตน์. (2550). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 10). ไทยเนรมิตกิจ.

นารินทิพย์ สิงห์ออย. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถาน
ศึกษากับการจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม
ศึกษานครพนม เขต 1 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาควิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสกลนคร].

บรรจง ลาวะลี. (2560). หลักธรรมเพื่อการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอย่าง
ยั่งยืน. วารสารพุทธปรัชญาวิวัฒน์, 1(2), 13-26.

ปิยนุช แสงนา. (2559). สมรรถนะที่พึงประสงค์สำหรับครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาควิชาบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี].

พรสวรรค์ ศิราตนันท์. (2555). ภาวะผู้นำทางการศึกษา. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
รำไพพรรณี.

พระประกอบ ถิระจิตโต (คำพิมพ์). (2558). การใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานของ
ผู้บริหารตามความคิดเห็นของบุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง
จังหวัดนครพนม. วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอภัยภูเบศร,
4(2), 110-124

- ภัทรานิษฐ์ เหมาะะทอง, วนิดา ทองโคตร และสุพรรณิ อึ้งปัญญาตวงค์. (2560). การกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตร Yamane. http://sc2.kku.ac.th/stat/statweb/images/Eventpic/60/Seminar/01_9_Yamane.pdf
- สาคร มาลาสิงห์ และเสวียน เจนเขว่า. (2021). ความสัมพันธ์ภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมกับประสิทธิผลของการบริหารโรงเรียนจำอากาศ กรมยุทธศึกษาทหารอากาศกองทัพอากาศ. คณะวิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร. https://drive.google.com/file/d/129caMD73oUVbVq4O7NTv_k934dZZL3p4/view
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558). คู่มือการประเมินสมรรถนะครู. <http://www.kruchiangrai.net/wp-content/uploads/2015/04/คู่มือการประเมินสมรรถนะครู.pdf>
- อรพรรณ เทียนคันฉัตร. (2560). ภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจูงใจ ในการปฏิบัติงานของครู [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต ไม่ได้ดีพิมพ์] มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- อริยา คูหา และหริรักษ์ แก้วกับทอง (2559). สมรรถนะความเป็นครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. คลังปัญญามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. <http://kb.psu.ac.th/psukb/handle/2016/12270>
- เอื้องอุมา โยสาจันทร์. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะในการปฏิบัติงานของครูกลุ่มเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต ไม่ได้ดีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Likert, R. and Likert, J. (1976). *New way of managing conflict*. McGraw-Hill.